

Muzeum Podlaskie w Białymstoku prezentuje „Zabytek Miesiąca” – Chanukija z wytwórni Jana Pogorzelskiego

Zabytkiem miesiąca w listopadzie jest lampka chanukowa, czyli atrybut żydowskiego święta Chanuka obchodzonego na pamiątkę odzyskania Świątyni Jerozolimskiej przez Machabeuszy w II w. p.n.e. Chanukija została wytworzona w zakładzie Jana Pogorzelskiego, warszawskiego złotnika działającego w XIX w.

Zgodnie z tradycją w czasie oczyszczania zbezczeszczonej świątyni stał się cud. Jak mówi legenda, chłopiec znalazł ampułkę oliwy z oryginalną pieczęcią arcykapłana. Ampułka wystarczała do zasilenia świecznika przez jeden dzień, tym razem jednak zapalony świecznik płonął przez osiem dni. Na pamiątkę tego wydarzenia co roku w miesiącu kislew (grudzień) przez osiem kolejnych dni zapala się w chanukii o jedną lampkę więcej i ustawia w oknie domu na chwałę Bożą.

Twórca prezentowanej lampki, Jan Pogorzelski, był znanym warszawskim złotnikiem, działającym już przed 1851 rokiem. Jego zakład i magazyn wytworów złotniczych znajdował się przy ul. Bielańskiej 17. Współwłaścicielem wytwórni był Władysław Strengiel. Pracownia Jana Pogorzelskiego wyrabiała naczynia i przybory stołowe, cukiernice, czajniki do kawy, solniczki, kandelabry oraz kultowe przedmioty żydowskie. Lampka, wytworzona ze srebra w 1875 roku, cechuje się bogatą ornamentyką. Dają się zauważyć wizerunki lwów symbolizujących ród Dawida, z którego według teologii judaistycznej objawi się Mesjasz.

źródło: Muzeum Podlaskie w Białymstoku

oprac.: Cezary Rutkowski

